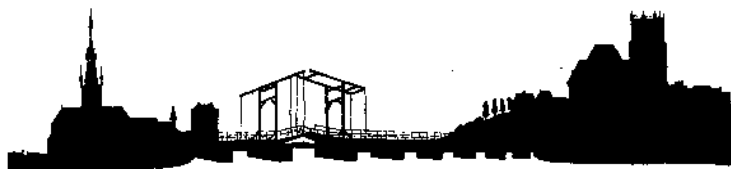

Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe"

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

MEDEDELINGEN

Hart voor Historie

Colofon:

39e jaargang, nummer 6, juni 2013

Correspondentie:

Nassastraat 13 4931 XE Geertruidenberg

Mededelingen: mariette@marts-art.nl

Website:

oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer: Rabobank 115600310

UITNODIGING: Tentoonstelling 'Industrieel erfgoed, bedrijf en techniek'

Datum:

Opening zaterdag 29 juni a.s.

Locatie:

Geertruidkerk, Elfhuizen te Geertruidenberg

Tijd:

14.00 tot 15.30 uur

De Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' presenteert van 29 juni tot 14 september a.s. de boeiende tentoonstelling 'Industrieel erfgoed, bedrijven en techniek' in de Geertruidkerk aan de Elfhuizen te Geertruidenberg.

De industriële revolutie die zich vanaf de 2^e helft 19^e eeuw in Europa voltrok, gaf ook nieuwe impulsen aan de vestingstad Geertruidenberg. Ook gaf de in 1880 ontwikkelde spoorlijn Lage Zwaluwe - 's-Hertogenbosch nieuwe kansen op herontwikkeling van de stad. Onder het bestuur van burgemeester Herman Allard (1912-1923) werd Geertruidenberg als vestingstad ontmanteld ten faveure van het binnenhalen van belangrijke industrieën. Zelf richtte hij in 1898 een steenfabriek op in de Brouwerspolder. In 1932 verwierf hij octrooi op zijn ontwerp voor een kameroven waardoor zijn steenfabriek uitgroeide tot één van de modernste van Nederland. Burgemeester Herman Allard heeft er persoonlijk voor gezorgd dat de PNEM in 1915 grond aankocht in de gemeente Geertruidenberg ten behoeve van de bouw van de eerste Noord-Brabantse elektriciteitscentrale. En wist u, dat in 1953, Geertruidenberg de hoogste industriedichtheid per hoofd van de bevolking in Nederland had (de PNEM niet meegerekend)? Dankzij de export van de in onze stad vervaardigde producten, zoals o.a. de tanks van de Tankfabriek die tot aan Nieuw-Zeeland toe geleverd werden, staat Geertruidenberg wereldwijd op de kaart.

Bedrijvigheid die eeuwen geleden vanuit ambachtelijk handwerk is ontstaan, denk aan het malen van meel, het maken van sigaren en klompen, is doorgroeid tot de productie van machines, motoren en schepen en technologisch vooraanstaande producten, zoals geleverd door Machinefabriek G. Broeders, de

Tankfabriek, Machinefabriek Speetjens/Weeterings, Machinefabriek Schipper en Van Dongen, Scheepswerf Nederlof en Sibelco (v/h De Poorter B.V.) die inmiddels wereldwijd leveren.

De tentoonstelling is vooral bedoeld als een aanzet om de geschiedenis van al die bedrijven voor het voetlicht te brengen. De tentoonstelling is niet uitputtend en is nog vooral een eerste aanzet om door te gaan met het vergaren en documenteren van de bedrijfsgebouwen, de bedrijfsterreinen, de producten, het personeel, de geschiedenis en alle facetten van de bedrijven.

Geertruidenberg herbergt een rijke schat aan industrieel erfgoed dat het dubbel en dwars waard is, tentoongespreid te worden. De tentoonstelling zal ongetwijfeld voor u en de vele bezoekers een inspiratiebron vormen om herinneringen op te halen en met ons daarover te praten. U bent van harte welkom.

Raamposter met alle activiteiten van de Oudheidkundige Kring in het feestjaar

De openingstijden zijn dagelijks (m.u.v. zondag) van 13.30 tot 16.30 uur. De toegang is gratis. De aanwezige leden van de Oudheidkundige Kring geven u graag nadere informatie en uitleg en staan u met liefde en plezier te woord.

Oorkondes voor drie leden van de Oudheidkundige Kring

Geheel onverwacht hebben op 31 mei jl. drie leden van onze Kring en stadsgidsen in de kern Geertruidenberg, uit handen van de wethouder mevr. Lida Verschuren een 'Oorkonde van Verdienste' mogen ontvangen namens het gemeentebestuur van Geertruidenberg.

Onze leden mevr. Hennie Verschuren- van Groezen en mevr. Will van den Heijkant- Joosen en dhr. Jan van Gils, onze voorzitter, ontvingen deze oorkondes voor hun 25-jarig jubileum als stadsgids en voor hun inzet als ware ambassadeurs van het culturele erfgoed van Geertruidenberg. Daarmee hebben zij een bijdrage geleverd aan de bevordering van het toerisme in Geertruidenberg. Dit jubileum is extra bijzonder, omdat dit valt in het feestjaar 2013, dat in het teken staat van de viering van 800 jaar stadsrechten.

Het fenomeen 'stadsgids' is indertijd ontstaan vanuit de Oudheidkundige Kring en mede tot stand gekomen op initiatief van dhr. Bas Zijlmans, onze ere-voorzitter. Met name de laatste tien jaar gaat het om gemiddeld 150 groepen per jaar. Voor elk van de gidsen betekent dat een inzet van tien tot vijftien keer per jaar. Een stadswandeling duurt gemiddeld twee tot drie uur, afhankelijk of er ook een rondleiding wordt gemaakt door het voormalige stadhuis, de Geertruidkerk of een torenbeklimming. Specifieke wandelingen vragen extra voorbereidingstijd. Daarnaast wordt er van de gidsen verwacht dat zij hun

kennis up-to-date houden, door bijvoorbeeld nieuwe publicaties te lezen of de lezingen van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' te bezoeken.

24 STAD EN STREEK

Hulde aan 'Bergverkopers'

■ Vlnr: Will van den Heijkant-Joosen, wethouder Lida Verschuren, Hennie Verschuren-van Groezen en Jan van Gils. foto Johan Wouters/het fotoburo

door Paul de Schipper

GEERTRUIDENBERG - In het 800 jaar oude Geertruidenberg koesteren ze Vrouwe Justitia, hoog in de gevel van het vroegere stadhuis. Het beeld miste al tijden de voor die rechtspraak zo belangrijke weegschaal. Dat terwijl dit gebouw eeuwenlang het centrum van de stedelijke rechtspraak was, waar bestuurders beslisten over leven en dood. Op initiatief van de Stichting 'Toerisme en Recreatie Geertruidenberg' (STRG) word

die balans, met koperen weegschalen, met een hoogwerker weer in aan Vrouwe Justitia gehangen. Daarna volgde in het oude stadhuis de huldiging van drie stadsgidsen, mensen die al 25 jaar lang toeristen langs de oude gevels loodsen. Hennie Verschuren-van Groezen, Will van den Heijkant-Joosen en Jan van Gils werden door wethouder Lida Verschuren waardevol toegevoegd als 'ambassadeurs van het erfgoed'. Ze ontvingen de 'Oorkonde van Verdienste' van de gemeente Geertruidenberg.

„Bergverkopers. Ze verkopen onze stad in de goede zin”, aldus STRG-voorzitter Cor Heesters, met waardering variërend op het epos van de 'bergverkopers' die in 1589 de stad aan de Spanjaarden uitleverden.

“Ambassadeurs van het erfgoed van Geertruidenberg” wethouder Lida Verschuren

Bron: BN de Stem

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria

Overleden:

Dhr. H. Bras, Raamsdonksveer
Mevr. C. van Wijk- Lekkerkerker, Raamsdonksveer

Assistentie bij de tentoonstelling industrieel erfgoed is zeer welkom.

Van 29 juni tot en met 14 september is iedere middag van 13.30 tot 16.30 uur (m.u.v. zondag) de Geertruidkerk geopend voor vrije bezichtiging. Tijdens die openstelling zijn er twee exposities te bewonderen, in de Noorderbeuk is dat de foto tentoonstelling van onze eigen Kring en aan de andere kant de expositie van diverse kunstenaars die daarvoor door de kerk zijn uitgenodigd.

Wij doen hierdoor een enthousiaste oproep aan onze leden om te helpen als suppoost tijdens de openstelling. Als dat iedere middag met twee personen kan, is dat een gezellige middag voor u en uw collega. Kennis van zaken is niet nodig. De leden van de werkgroep, die de

tentoonstelling voorbereiden, maken u wegwijs in het vele moois dat u kunt laten zien aan de bezoekers van de kerk en onze tentoonstelling. Naast onze leden, zijn er ook meerdere bruikleengevers en geïnterviewde oud-werknemers van bedrijven die zich al hebben aangemeld als suppoost. Wij rekenen hierbij nog op onze leden die best iets voor de vereniging willen betekenen. Het is gezellig om op deze manier zelf iets op te steken van het industrieel erfgoed waarmee onze vestingstad rijk bedeeld is en elkaar te leren kennen.

Neemt u voor uw vragen of aanmelding contact op met Corrie van Wietmarschen, tel. 0162-513006, Jeanne Siemerink, tel. 0162-512218, Joke Serraris, tel. 0162-520963 of e-mail serraris@planet.nl.

Doen! De vereniging biedt u zo op een unieke manier de gelegenheid op een ongedwongen manier het onderlinge contact te vergroten. Bij voorbaat hartelijke dank voor uw hulp.

Serieuze droom Nijmeegs industriemuseum

De Stichting Industrieel Erfgoed, Stieneo, droomt serieus over een museum voor het Nijmeegse industrieel erfgoed. Binnenkort start een onderzoek naar de mogelijkheden. Volgens Alewijnse zijn ook al locaties in beeld voor het erfgoedmuseum. (...) Voorzitter Alewijnse ziet in Nijmegen een hernieuwde interesse voor het industrieel verleden. In de jaren zestig van de vorige eeuw was Nijmegen een belangrijke industriestad, zelfs de vierde van het land.
Bron: Gelderlander en Erfgoedstem

Dat is de naam die we zoeken

Het bestuur van de Oudheidkundige Kring moedigt u aan om een nieuwe en passende naam voor ons verenigingsblad 'Mededelingen' te bedenken. Wij zijn er van overtuigd dat er binnen onze Kring leden zijn die met enige creativiteit met een pakkende naam tevoorschijn zullen komen. Wij vernemen gaarne uw suggesties via e-mail aan onze secretaris: c.w.vandeneijkant@casema.nl.

Sponsorcommissie: iets voor u?

Onze Kring wil structureel gaan werken aan fondsenwerving. Dat is zeker geen eenvoudige klus in de huidige matige economische tijden. Wij zoeken drie leden die in de commissie zitting willen nemen om actief aan de slag te gaan. Iets voor u? Laat het ons weten per mail aan c.vrijenhoek@ziggo.nl.
Bij voorbaat dank, Cock Vrijenhoek, bestuurslid

Jaarlijkse excursie op 5 oktober a.s.

Vestingstad Elburg

Op 5 oktober a.s. gaan we naar Elburg, een vestigstadje dat vroeger gelegen was aan de Zuiderzee, daarna aan het IJsselmeer en inmiddels aan de Randmeren. Dit pittoreske stadje heeft een visserverleden waarvan een aantal gerestaureerde bidders in de haven nog getuigen. De talrijke monumentale huizen en gebouwen zijn goed bewaard gebleven en het stadje is vrijwel geheel een rijksmonument.

Noteer de datum alvast in uw agenda. In een volgende 'Mededelingen' ontvangt u nadere informatie over het programma en wijze van aanmelden. We bezoeken in elk geval het Bottermuseum en de Visafslag en maken zoals gebruikelijk een stadswandeling onder leiding van meerdere gidsen. Het belooft weer een gezellig en leerzaam historisch programma te worden met een gezellige koffietafel en lunch.

Bidders in de haven van Elburg

Voor de liefhebbers bestaat er in het programma de mogelijkheid om een vaartocht met een bidder te maken van 1,5 uur. Op elke bidder kunnen 12 personen meevaren. Het op- en afstappen is eenvoudig en hoeft geen belemmering te zijn als u graag wilt varen.

Brabantse Heemdagen 2013 met als thema: 'Breda Nassaustad'

Donderdag 8 en vrijdag 9 augustus 2013 worden in Breda de Brabantse Heemdagen gehouden. Onder het motto 'Breda Nassaustad' organiseert Heemkundekring Engelbrecht van Nassau in nauw overleg met Brabants Heem de 65e Brabantse Heemdagen en wel in het jaar dat Engelbrecht van Nassau zelf 60 jaar bestaat.

De heemdagen zullen in het teken staan van de Nassaus. De eerste dag brengen we de ochtend door op het kasteel van de Nassaus, onderdeel van de NLDA, de Nederlandse Defensie Academie, beter bekend als de KMA. U wordt er in de voormiddag van donderdag 8 augustus door deskundige gidsen rondgeleid die u alles vertellen over de band tussen het kasteel en de Nassaus en u geniet er van de lunch. In verband met het bezoek aan de KMA is het van belang dat u een identiteitsbewijs bij u heeft. (zie ook het inschrijfformulier daarover) In de middag wacht u een rondleiding door deskundige gidsen van het Gilde de Baronie. De start is in de Grote kerk en gaat over in de Nassauwandeling door het historisch gedeelte van de stad. Tijdens de fietstocht op de tweede dag (vrijdag 9 augustus) kunt u genieten van de mooie natuur die rond Breda te vinden is.

Voor het complete programma verwijzen wij u naar het bericht over het programma op de website www.brabantsheem.nl.

Wandelen in natuurgebied Pax

"Tussen Elshout en Oudheusden ligt, verscholen tussen de Elshoutseweg en de provinciale weg naar de brug over de Maas, een vrij onbekend natuurgebiedje van Brabants Landschap: 'Pax'. Deze kleine natuurparel van 31 hectare was vroeger een zompig moerasgebied, een uiterwaard van de Maas. De laatste decennia verdroogde het moeras en kregen planten en dieren het steeds lastiger. Het waterschap Aa en Maas heeft samen met Natuurmonumenten (de eigenaar van de Hooibroeken aan de overkant van de Elshoutseweg), het Brabants Landschap en de ZLTO plannen gemaakt die de natuur vernatten en tegelijkertijd rekening houden met de omliggende landbouwgebieden. De korte termijn maatregelen uit het inrichtingsplan om de verdroging tegen te gaan zijn in 2010 uitgevoerd in landgoed Pax. Oude greppels werden uitgegraven, bestaande sloten aangepast en bij de Rode Poort is een stuw aangelegd die de afwatering van het landgoed loskoppelt van de

omliggende landbouwgronden en de Hooibroeken.

Centraal ligt een eendenkooi die helaas vervallen is. De kooiplas is opnieuw uitgegraven. De grienden, vroeger gebruikt voor hakhout, waren in de eerste helft van de twintigste eeuw nog volop in productie. Zij verloren hun functie en werden langzamerhand omgevormd tot een populierenbos. Populieren gebruikte men voor het maken van klompen en lucifers. Beide doeleinden zijn verdwenen! Tijd voor nieuw beheer.

Brabants Landschap heeft tot doel het bos veelzijdiger te maken door kap van verzwakte populieren en aanplant van zomereik, es en zwarte els. De struiklaag bestaat uit vlieren en meidoorn. Bosuil, ransuil en torenvalk vinden er een veilige broedplaats. Een blauwe reigerkolonie veroorzaakt in het vroege voorjaar een hoop kabaal. En ook de ooievaar vindt sinds een aantal jaren zijn weg naar zijn nest op de hoge paal", aldus de natuur- en milieuvereniging.

Bron: Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden

Fundamenten gevonden onbekend kasteel Giessen

De betrokken archeologen noemen het een 'once in a lifetime' ervaring. In het dorp Giessen in het land van Heusden en Altena zijn in de bodem fundamenten gevonden van een kasteel uit de 13e eeuw. Op geen enkele historische kaart kwam het kasteel voor. Verhalen waren er wel. En dat het kasteel in de bodem ligt aan de Giessense Burgstraat is toeval. Archeoloog Wilders wist niet wat hem en zijn collega overkwam bij het graven van een proefsleuf.

Bron: Omroep Brabant

Sluitingsdatum kopij 'Mededelingen'

10 juli a.s.

Ontwerp: Hans van den Broek